

Nové Sučianske zvesti

4

NOVINY OBCE SUČANY

2012

www.sucany.sk

NEPREDAJNÉ • XVI. ROČNÍK • DECEMBER 2012

Vážení spoluobčania,

čarovný čas Vianoc a jeho očarujúca atmosféra spoločne s vôňou vianočného stola a vianočného stromčeka pomaly doznieva. Ich spritomenie vyvoláva v každom z nás spomienky či predsavzatia. Viac ako inokedy si uvedomujeme silu lásky, priateľstva, úcty a obetavosti. To všetko sú hodnoty, ktoré znamenajú veľa a robia nás „ľudskejšími“. Neúprosne plynúci čas nás opäť posunul na prah nového roka a neopakovateľnú atmosféru, ktorá vždy patrí k Vianociam vystriedal opäť nový rok. Akoby to bolo len pred malou chvíľou, čo som sa Vám prihovárať. Nový rok nie je len údaj v kalendári, ale pre každého z nás znamená aj začiatok nových plánov, predsavzatí a určenie si nových cieľov, ktoré by sme počas nastávajúceho roka chceli uskutočniť v súkromnom, pracovnom, či verejnom živote. Je to však aj čas obzretia sa späť a zhodnotenia toho, čo sme uplynulý rok zažili, vykonali, či nestihli urobiť. Život človeka je sám o sebe pestrý a každého z nás postreli aj zlé dni naplnené trápením a horkosťou, smútkom a nezdarom, ako aj dni dobré a veselé, radostné a šťastné. A na tom dobrom je potrebné ďalej budovať a rozvíjať veci nedokončené, svoje predsavzatia, sny, nespĺnené túžby a nebať sa prekážok, ktoré sú spravidla súčasťou našej životnej cesty. Aj samotná obec prekonávala počas uplynulého roka prekážky, ale väčšina z nás sa tešila a prežívala s dobrým pocitom úspechy a údaľosti, ktoré nás posunuli o krôčik dopredu pri zlepšovaní a skvalitňovaní života občanov, Vašho života v obci. Napriek zložitosti súčasnej hektickej doby, ktorú žijeme, nedostatkom, ktoré sú sprievodným javom krízového vývoja v našej spoločnosti s negatívnym dopadom na náš život v obci, stále nedostatočným finančným zdrojom som presvedčený, že zveľadovať a zvyšovať úroveň kvality života v našej obci sa nám spoločnými silami darí. Pre ilustráciu spomeniem niektoré aktivity v obci. Na sklonku predchádzajúceho roka sa nám podarilo dokončiť významnú rekonštrukciu základnej školy. Vyhrali sme náročný súdny spor s Úradom pre verejné obstarávanie v Bratislave a tým sme sa posunuli k vytvoreniu podmienok dofinancovania tohto projektu z prostriedkov EÚ. Úspešne sme zrealizovali projekt rekonštrukcie budovy nášho hasičského zboru, ktorá bola v nevyhovujúcom technickom stave, čím sme vytvorili optimálne materiálno-technické podmienky pre hasičov s výhľadom na najbližších 15 až 20 rokov a tým sme sa zaradili medzi najlepšie vybudované obecné hasičské útvary, s možnosťou časovo rýchlych a kvalitatívne efektívnych zásahov. Momentálne dokončujeme ďalšiu etapu výmeny okien na budove našej škôľky. Ukončené je verejné obsta-

rávanie revitalizácie nášho námestia a súčasnosti som podpísal realizačnú zmluvu s dodávateľom stavby, ktorú plánujeme ukončiť v máji tohto roku. Dúfam, že nové námestie bude oveľa dôstojnejšie a funkčnejšie v porovnaní so súčasným stavom. Celoslovenský informačný portál SLOVAKREGION udelil našej obci 8. miesto v súťaži „Najkrajšie mesto a obec Slovenska 2012“. Je to aj Vaša zásluha. Som veľmi rád, že v našom katastri bola začatá výstavba diaľnice, ktorej dokončenie je naplánované na rok 2014. Táto stavba nám momentálne „strpčuje“ život, ale musíme to vydržať. Je to vždy lepšie, ako znášať úskalia a problémy súčasnej hlavnej cesty, ktorá predstavuje v obci najväčšie bezpečnostné riziko pre občanov. Darí sa nám dynamicky rozširovať našu priemyselnú zónu, každý rok v jej priestoroch sú vytvárané stovky nových pracovných príležitostí pre našich občanov. Pred mesiacom bola slávnostne uvedená prevádzka novej výrobnéj haly spoločnosti KraussMaffei, s.r.o. a položený základný kameň pre výstavbu novej výrobnéj haly ZWL Slovakia-výroba ozubených kolies Sučany. Naša obec sa touto výstavbou radí medzi najpriemyselnejšie v Slovenskej republike a to nám „zväčšuje“ aj väčšie mestá. Úspešne rozvíjame spoluprácu s občanmi družobného Fulneku. Vykonali sme niektoré opatrenia v personálnej sfére a v iných oblastiach činnosti obecného úradu, zamerané na úsporu verejných finančných prostriedkov, ktoré presúvame do iných dôležitých oblastí nášho života. Vedľa úspechov musíme priznať aj chyby, ktoré sme pri zabezpečovaní veľmi zložitého fungovania súčasného systému samosprávy urobili. Využívam túto príležitosť aby som Vás ubezpečil, že zistené chyby neboli úmyselné, nechceme ich zatajovať, ani zľahčovať, ale nie je na mieste ani ich zveľičovanie. Určite budú pre nás poučením v procese fungovania našej samosprávy. Mnohé je potrebné ešte vybudovať, vylepšiť a skrášliť. Na to je však potrebné veľa úsilia, práce, jednaní projektov, ale aj dobrej vôle, spolupráce, ochoty a tolerance.

Vážení spoluobčania, na záver môjho príhovoru ďakujem Vám všetkým, za dobre vykonanú prácu a spolupatričnosť pri skrášľovaní, zveľadovaní, prekonávaní prekážok a vytváraní podmienok pre spokojnejší a krajší život v našej obci. Do nového roku Vám, prajem veľa zdravia, šťastia a lásky. Prajem Vám a Vaším rodinám, veľa úspechov v osobnom a pracovnom živote.

Šťastný a úspešný nový rok

Uznesenia Obecného zastupiteľstva:

Dňa 12.9. 2012 Obecné zastupiteľstvo schválilo:

- Nájom pozemku KN C č. 1985/3, zastavané plochy a nádvoria o výmere 154m², Tatiane Matulovej s manželom Viktorom Matulom z dôvodu hodného osobitného zreteľa. Prenájom pozemku sa uskutočňuje za účelom vykonávania kosenia, údržby a starostlivosti o zeleň na pozemku zaťaženého vedeniami inžinierskych sietí, inak pre obec nevyužiteľného
- Individuálnu logopedickú starostlivosť na základe požiadavky riaditeľky materskej školy v Sučanoch s tým, že z celkového príspevku na dve pracovníčky v celkovej čiastke 50 €, ktoré budú logopedickú starostlivosť vykonávať v rozsahu 12 hodín mesačne od 1. 9. 2012, sa budú rodičia spolupodieľať vo výške 1,-€ na 1 sedenie.
- Dodávateľa auditorských služieb na rok 2012 firmou Audit consults, s.r.o. Považská Bystrica v zastúpení Ing. Ľubica Smatanová.
- Vykonanie riadnej inventarizácie majetku a záväzkov v roku 2012

Požiadalo:

- Prednostu obecného úradu doriešiť problematiku funkčnosti kamery na sídlisku Prefa do budúceho riadneho zasadnutia obecného zastupiteľstva.
- Starostu obce o zintenzívnenie kontrol obecnej polície v pohostinstvách vo veci podávania alkoholických nápojov neplnoletým osobám.

Uložilo:

- Náčelníkovi obecnej polície a veliteľovi Obecného hasičského zboru predložiť správu o činnosti Obecnej polície a Obecného hasičského zboru za uplynulé obdobie na každé riadne zasadnutie obecného zastupiteľstva.
- Prednostovi obecného úradu obnoviť žiadosť o odkúpenie pozemkov za účelom rozšírenia cintorína a vykonať nevyhnutné kroky k tomu, aby bol uvedený zámer v budúcom roku zrealizovaný.

Dňa 12.10. 2012 Obecné zastupiteľstvo schválilo:

- Odpredaj nehnuteľného majetku obce Ing. Rastislavovi Malkovi, rod. Malko, a manž. Mgr. Kataríne Malkovej na základe výsledkov obchodnej verejnej súťaže s vyhodnotením predložených ponúk, a to: budova obchodu a služby.

Požiadalo:

- Firmu Sagacita o písomnú správu k procesu realizácie zmien projektu rekonštrukcia ZŠ spojená so zlepšením energetickej hospodárnosti budovy a modernizácie interiéru smerujúcich k dokončeniu projektu, ako aj k celkovej realizácii daného projektu, na základe čl. II, bod 1 Mandátnej zmluvy z 24.1.2008 a na základe čl. II, Zmluvy o dielo z 1. 4. 2008 a zároveň o preukázanie plnenia svojich povinností v zmysle Mandátnej zmluvy z 24. 1. 2008 a Zmluvy o dielo z 1. 4. 2008

Dňa 6. 12. 2012 Obecné zastupiteľstvo schválilo:

- Všeobecné záväzné nariadenie obce Sučany o miestnych daniach

Opravy

V minulom čísle sa objavilo niekoľko chýb, ktoré by sme touto cestou chceli uviesť na pravú mieru.

Na oslave 68. výročia SNP recitovala Hlavatová Alenka, Tino Matula účinkoval v divadelnej hre Ivana Bukovčana a pri fotkách našich jubilantiek boli nesprávne umiestnené popisy. Týmto by sme sa tiež chceli ospravedlniť všetkým, ktorých sa tieto pochybenia akokoľvek dotkli.

- Novelu Všeobecné záväzného nariadenia obce Sučany č. 9/2009 o určených výškach dotácií na mzdy a prevádzku škôl a školských zariadení na území obce Sučany
- Dodatok č. 1 k Všeobecne záväznému nariadeniu obce Sučany č. 6/2009 o poskytovaní dotácií
- Dodatok č.1 k Všeobecne záväznému nariadeniu č. 1/2010 o odpadoch
- Všeobecné záväzné nariadenie obce Sučany o miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady
- Rozpočet obce Sučany na rok 2013 a návrh viacročného rozpočtu na roky 2013-2015
- Odpredaj nehnuteľného majetku obce, záhrady o výmere 150m² Mgr. Róbertovi Kováčovi, ul. Ď.Langsfelda 11, Sučany, z dôvodu hodného osobitného zreteľa.
- Odpredaj nehnuteľného majetku obce, zastavané plochy a nádvoria o výmere 57m², Urbárskej spoločnosti Sučany poz.spol., Nám. SNP 24, Sučany ako plochu, ktorá svojím umiestnením a využitím tvorí neoddeliteľný celok so stavbou nadobúdateľa. Nadobúdateľ zriadi v prospech predávajúceho práva, spočívajúce v práve prechodu, prejazdu a spoločného užívania pozemku s obcou Sučany a to bez obmedzenia na dobu neurčitú.
- Prenájom pozemku na dobu neurčitú, ostatné plochy o výmere 4474m² PZ Jarolím, Sládkovičova 9, Sučany, za ročné nájomné 1,- €, z dôvodu hodného osobitného zreteľa. Prenájom pozemku sa uskutočňuje za účelom vykonávania rekonštrukcie a úpravy priestorov zanedbaného a chátrajúceho areálu strelnice pre športové strelectvo, športové vyžitie detí a mládeže, využitie na tréningové možnosti pre záchranárske a hasičské zložky obce ako aj kultúrne a spoločenské akcie v spolupráci obce a nájomcu. Rekonštrukcia a úprava priestorov strelnice bude uskutočnená na náklady nájomcu.
- Predĺženie zmlúv nájomných bytov do 30. 06. 2013 pre Zlatica Laciková ul. 29. augusta, 74/101, Sučany; Viliam Kľučka ul. 29. augusta, 74/101, Sučany; Agáta Cicková ul. 29. augusta, 74/101, Sučany; Angela Cicková ul. Partizánska, 24, Sučany.

Vzalo na vedomie

- správy z vykonaných kontrol: Kontrola procesu prípravy a realizácie mikropojektov cezhraničnej spolupráce a Kontrola procesu prípravy a realizácie rekonštrukcie budovy OHZ, kontrola všetkých zmluvných záväzkov s firmou Sagacita. Uvedené kontroly zatiaľ nemôžu byť z viacerých dôvodov v tomto čísle NSZ zverejnené tak ako boli zverejnené predchádzajúce kontroly v minulom vydaní NSZ a ako bolo schválené uznesením obecného zastupiteľstva. Správy z kontrol sú v upravenej podobe dostupné na stránke obce (www.sucany.sk) v časti Kontrolná činnosť.

Poznámka redakcie: Plné znenia Uznesení OcZ rovnako ako zápisnice zo zasadnutí OcZ sú prístupné na www.sucany.sk v časti Obecné zastupiteľstvo. V časti zverejňovanie sú tiež všetky platné VZN v plnom znení.

Zmeny všeobecne záväzných nariadení obce:

Novelou zákona č. 460/2011, ktorým sa mení a dopĺňa zákon NR SR č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady (s účinnosťou od 1.12.2012) dochádza k viacerým zmenám a úpravám tohto zákona. Do zákona boli zapracované najmä tieto zmeny:

- **Zmena členenia pozemkov nasledovne:**

- a) orná pôda, chmelnice, vinice, ovocné sady, trvalé trávnaté porasty
- b) záhrady
- c) zastavané plochy a nádvoria, ostatné plochy
- d) lesné pozemky, na ktorých sú hospodárske lesy, rybníky s chovom rýb a ostatné hospodársky využívané vodné plochy
- e) stavebné pozemky

Hodnota pôdy sa nemení a je určená podľa príloh č. 1 a č. 2 zák. 582/2004 o miestnych daniach v znení neskorších predpisov. Obec Sučany ako správca dane je povinná prispôsobiť VZN novele zákona. Zmena sa dotkla sadzby dane za zastavané plochy, stavebné pozemky a ostatné plochy. Zlúčením nastalo pri zastavaných plochách a stavebných pozemkoch zvýšenie z 0,40% zo základu dane na 0,70 % a pri ostatných plochách zníženie z 1% zo základu dane na 0,70 %, a teda sadza sa zjednotila.

- **Daň zo stavieb:**

Ročná sadzba dane zo stavieb na ul. Hlavnej sa mení z 0,04 €/m² na 0,09 €/m² (rovnaká sadzba je aj v ostatných častiach obce) z dôvodu, že zákon č. 582/2004 o miestnych daniach § 17 odsek 7 určuje, že jednotlivá časť obce je časť, v ktorej je najmenej 5 % daňovníkov dane z nehnuteľnosti danej obce. Nakoľko ul. Hlavná nedosahuje zákonom požadovaný počet 5% daňovníkov, nemôže byť klasifikovaná ako časť obce podľa tohto zákona a obec Sučany tu nemôže naďalej uplatniť zníženie dane v porovnaní s ostatnými časťami obce.

- **Priznanie k dani z nehnuteľností, k dani za psa, k dani za predajné automaty a k dani za nevyhľadné hracie prístroje:**

Priznanie k dani z nehnuteľností, k dani za psa, k dani za predajné automaty a k dani za nevyhľadné hracie prístroje je daňovník povinný podať príslušnému správcovi dane do 31. januára toho zdaňovacieho obdobia, v ktorom mu vznikla povinnosť k týmto daniam. Ak v priebehu zdaňovacieho obdobia daňovník nadobudne nehnuteľnosť vydražením, je povinný podať priznanie k dani z nehnuteľností do 30 dní od vzniku daňovej povinnosti. Ak daňovník podal priznanie k niektorej z vyššie uvedených daní a v priebehu roka mu vznikne alebo zanikne daňová povinnosť, je povinný podať čiastkové priznanie k tej dani, ku ktorej mu vznikne alebo zanikne daňová povinnosť. V čiastkovom priznaní je daňovník povinný uviesť len zmeny oproti dovtedy podanému priznaniu k dani. Jednou z hlavných zmien je to, že daň z nehnuteľností, daň za psa, daň za predajné automaty a daň za nevyhľadné hracie prístroje vyrubuje správca dane každoročne podľa stavu k 1. januáru príslušného zdaňovacieho obdobia **jedným rozhodnutím**. Všeobecne záväzné nariadenie

obce 2/2012 o miestnych daniach poplatkoch okrem nevyhnutných zmien podmienených novelou zákona zvyšuje aj ročnú sadzba dane za priemyselné stavby, stavby slúžiace energetike, stavebníctvu, stavby slúžiace na skladovanie vlastnej produkcie a vlastnú administratívu na **1,30 €/m²** a za stavby na ostatné podnikanie a zárobkovú činnosť, skladovanie a administratívu súvisiacu s ostatným podnikaním a zárobkovou činnosťou na **1,60 €/m²**. Zmena sa tiež premietla do ustanovenia o príplatku pri viacpodlažných stavbách, a to zvýšením z 0,03 € na 0,08 € za každé ďalšie podlažie okrem prvého nadzemného podlažia pri týchto stavbách. Schválenou novelou zákona sa mení a dopĺňa zákon NR SR č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne a drobné stavebné odpady (s účinnosťou od 1. 12. 2012), čím u komunálneho odpadu dochádza ku viacerým zmenám a úpravám tohto zákona:

- Zákon jednoznačne určuje, že zdaňovacím obdobím na vyrubenie poplatku za komunálne a drobné stavebné odpady je kalendárny rok. Občanom bude na začiatku roka doručené rozhodnutie o výške poplatku vrátane splatnosti. Novelou zákona sa rušia všetky doterajšie zľavy. **Sadzba poplatku sa nemení, ostáva v sume 0,039 € na osobu / kalendárny deň.**
- V zmysle novely zákona je možné poskytnúť zo strany obce zníženie alebo odpustenie poplatku na základe predloženej písomnej žiadosti u poplatníka, ktorý sa viac ako 90 dní v zdaňovacom období nezdržiava alebo nezdržoval na území obce Sučany a toto doloží dokladmi určenými správcou daní a poplatkov vo VZN. Obec Sučany môže len na základe písomnej žiadosti poplatníkovi znížiť, odpustiť alebo vrátiť poplatok za komunálny odpad a drobné stavebné odpad a to vystavením nového rozhodnutia.
- Všetky zmeny skutočností rozhodujúce na vyrubenie a zánik poplatkovej povinnosti v priebehu zdaňovacieho obdobia je poplatník povinný oznámiť obci do 30 dní odo dňa, keď tieto nastali.
- Ak si v zdaňovacom období poplatník neuplatní nárok na zníženie, vrátenie alebo odpustenie poplatku do 31. 12. príslušného kalendárneho roka podaním žiadosti a v tejto lehote nepredloží príslušné doklady nárok na zníženie, vrátenie alebo odpustenie poplatku za toto obdobie zaniká.
- U poplatku za komunálne a drobné stavebné odpady je stanovené, že fyzická osoba, ktorá má v obci trvalý alebo prechodný pobyt a ktorá je súčasne fyzickou osobou oprávnenou na podnikanie a miestom podnikania je jej miesto trvalého bydliska alebo prechodného pobytu a v tejto obci nemá zriadenú prevádzkareň, poplatok platí iba raz z dôvodu trvalého alebo prechodného pobytu.

Viac informácií získate na obecnom úrade č. dverí 07 a 10, tel. číslo: 043/42 410 18, 043/ 42 410 20 alebo na dane@sucany.sk

Referáty správy miestnych daní a poplatkov obce Sučany

Rozpočet obce na rok 2013

Obecné zastupiteľstvo schválilo rozpočet na rok 2013 dňa 6.12.2012 s nasledovnými položkami:

Príjmy rozpočtované na rok 2013 sú v celkovej čiastke 2.995.526 €, z toho bežné príjmy vo výške 1.754.740 € a kapitálové príjmy vo výške 1.240.786 €. V rámci bežných príjmov by obec mala získať najviac z podielových daní 750.290 €, z daní z nehnuteľností 235.737 €, za poplatky za odpad: 101.800 € a ostatné nedaňové príjmy 117.917 € (v tom najmä za nájom v obecných bytoch 63.505 €, za administratívne poplatky 25.210,-, za prenájom budov v sume 12.287 € a za platby v MŠ 8.970 €). Dotácie zo štátu na prenesený výkon štátnej správy by mali predstavovať 516.786,-€, z čoho najväčšia čiastka je určená na základnú školu (471.736 €), ostatné na matriku, REGOP, stavebnú činnosť a na ostatné činnosti v rámci preneseného výkonu štátnej správy, ktoré má obec zo zákona zabezpečovať. V kapitálových príjmoch je rozpočtovaný príjem za predaj pozemkov pre Národnú diaľničnú spoločnosť (80 tis. €) ako aj za predaj budovy Potravní v Hrabínach (66 tis. €). Vo finančných príjmoch je rozpočtovaný príjem z eurofondov na rekonštrukciu ZŠ vo výške 546 596 €, na ktorý si už obec v roku 2012 vzala preklenovací úver a ktorý by mal byť, po kladnom výsledku kontroly z UVO, v nasledujúcom roku prefinancovaný z eurofondov a za realizáciu projektu Revita-

lizáciu verejných priestranstiev v celkovej výške 548 190 €. Výdavky rozpočtované na rok 2013 sú v celkovej výške 2.995.526 €, z toho bežné výdavky vo výške 1.751.400 €, kapitálové výdavky vo výške 611.090 € a výdavkové finančné operácie vo výške 633.036 €. Z bežných výdavkov je na činnosť obecného úradu včítane matriky naplánované 404.128 €, na splácanie úrokov z pôžičiek 41 tis. €, na obecnú políciu 42.389 €, činnosť obecných hasičov 77.739 €, na údržbu komunikácií 23.639 €, na zber, odvoz a uskladnenie odpadu 101.590 €, na verejné osvetlenie je rozpočtované 51.757 €, na údržbu a opravy obecných bytov 37 tis. €, na činnosti zabezpečované spoločným stavebným úradom 22.108 €, na činnosť základnej školy včítane ŠKD a jedálne 580.491 €, na činnosť MŠ a jej jedálne spolu 213.805 €, na športovú činnosť ako aj na údržbu športových zariadení je vyčlenené 43.000 €, na kultúrne akcie a údržbu kultúrnych zariadení suma 44.341 €, na obecné noviny a iné vydavateľské služby 6.950 €, na rôzne spoločenské služby 13.070 € a na riešenie sociálnych problémov včítane starostlivosti o dôchodcov 25.785 €. V kapitálových výdavkoch sa počíta s revitalizáciou verejných priestranstiev vo výške 595.043 € (príjem z eurofondov vo výške 548.190 €) a s nákupom strojov na ochranu ovzdušia vo výške 16.047 €, čo je vklad obce vo výške približne 5% z predpokladanej čiastky, ktorú by obec mala získať z eurofondov.

Rok 2012 očami kolkárov

Rok 2012 bol prvým rokom po rekonštrukcii kolkárne a bol to rok náročný, aj úspešný zároveň. Zmodernizovaná kolkáreň sa stretla s veľmi pozitívnym ohlasom u širokej kolkárskej verejnosti. Z bezproblémového fungovania sme sa však netešili dlho, 21.12.2011 nás navštívili zloději, ktorí sa zamerali predovšetkým na elektroniku. Odniesli si päť televízorov a notebook, ktoré mali spolu hodnotu niekoľko tisíc eur. Dlhoprstí sa najskôr skúšali dostať do budovy cez vchodové dvere. Tie síce vylomili, no do samotnej kolkárne, ktorú chránia ešte bezpečnostné dvere, sa už dostať nevedeli. Preto vyskúšali iný spôsob. Vyšli na prilahlé futbalové ihrisko a rozbili plastové okno. Ukradnuté veci povyhádzali von oknom, naložili do auta a zdrhli preč. To sa dalo vydedukovať zo stôp, ktoré po sebe zanechali v čerstvo napadanom snehu. V januári sme organizovali v Sučanoch majstrovstvá kraja jednotlivcov a mali sme sa čo obracať, aby všetko dopadlo podľa plánu. Niektoré veci, ktoré už boli štandardom, nefungovali. Podujatie však bolo dopredu naplánované, a preto sme ho nechceli v poslednej chvíli zrušiť. Zo začiatku roka sme preto fungovali v provizóriu. V tomto náročnom období nám pomohla firma PIXEL ELEKTRO - zapožičala 5 televízorov, a pán Milan Ondruš zapožičal notebook, bez ktorých by nám program na ovládanie dráh nefungoval. V priebehu roka sa polícii podarilo vypátrať aspoň odcudzený notebook a na jeseň sa nám vrátil späť do rúk.

V minulom roku sme v spolupráci so Slovenským Kolkárskym zväzom organizovali ešte dve významné podujatia, a to vyhlásenie najlepších kolkárov a kolkárov za rok 2011, spojené s turnajom najlepších hráčov TOP 12, a Majstrovstvá Slovenska v kategórii mužov – seniorov. Obidve akcie mali bezproblémový priebeh a bola s nimi spokojnosť ako zo strany SKoZ, tak aj divákov a účastníkov.

V súťažnom ročníku 2011-2012 štartovali v súťažiach SKoZ 4 naše družstvá. Dorastenecké družstvo pod vedením Vladimíra Chmúrneho skončilo v Extralige – skupine východ na 4.mieste. V prebiehajúcej sezóne reprezentuje náš klub družstvo v zložení Martin Bránik, Rastislav Malko, Róbert Lamoš a Michal Ludrovský. V 1.SNL – východ štartovalo „B“ družstvo mužov a obsadilo 4.miesto. V tomto roku hrá „B“ družstvo Krajskú súťaž, pre pracovné

povinnosti viacerých hráčov sme boli nútení odstúpiť z druhej najvyššej súťaže, no veríme, že sa za nejaký čas opäť nájde dostatočný počet hráčov do druhého mužského družstva. V EXTRALIGE nás reprezentuje „A“ družstvo mužov, ktoré v minulej sezóne obsadilo konečné 8.miesto.

Najväčší úspech sa podaril ženskému tímu, ktorý sa po čase znova vrátil do súťaže a dokázal v extralige zvíťaziť a získať titul Majsteriek Slovenska. Svoju dominanciu potvrdili aj v súťaži jednotlivcov, keď sa Majsterkou Slovenska v ženskej kategórii stala hráčka nášho klubu Andrea Kulichová a Dominika Mušková Majsterkou Slovenska medzi dorastenkami. Na svetovom pohári družstiev v kolkoch v nemeckom Ausburgu, na ktorom majú zabezpečenú účasť len víťazi najvyšších národných súťaží, skončil ženský tím Tatran Sučany na ôsmom mieste. „Na podujatie naše družstvo necestovalo s veľkými očami. Konečné umiestnenie nie je zlé, no dalo sa skončiť aj o pár priečok vyššie. Keby sme všetky podali optimálne výkony, semifinále by nám zrejme neuniklo,“ povedala jedna z opôr družstva Oľga Demikátová. Dlhú sme nevedeli, či sa turnaja, kde si svoje sily zmierali celky zo 14 krajín, vôbec zúčastnia. Zabezpečiť štart na takejto akcii totiž nie je vôbec jednoduché. No s pomocou obce a sponzorov sa nám to predsa len podarilo. Umiestnenie na Svetovom pohári prinieslo aj účasť v Lige Majstrov a v januári a februári sa stretneme s rumunským CS Elekrom. Romg. Targu-Mures.

Na prelome rokov poriadame pravidelný už 55.ročník amatérského turnaja v kolkoch o Pohár starostu obce, známeho pod názvom Medzipodnikový turnaj. V tomto ročníku sa turnaja zúčastňuje

10 družstiev a aktívne v ňom už nastúpilo 80 hráčov. MPT je v našej obci skutočne populárny a v zimnom období prináša milovníkom kolkárskeho športu množstvo vzrušujúcich zážitkov pri dramatických zápasoch.

Zabezpečiť chod Kolkárskeho klubu po finančnej a materiálnej stránke je neľahká úloha pre vedenie klubu, našťastie sa nám to v spolupráci s vedením obce, obecným zastupiteľstvom a sponzormi darí zvládnuť.

Ján Ondrejčík

Predseda KK Tatran Sučany

Skúška nového osvetlenia

Dňa 6.10.2012 bola na časti ul. Komenského zrealizovaná skúšobná montáž nového osvetlenia s využitím LED technológie za účelom porovnania svetelnej a energetickej náročnosti aktuálneho stavu verejného osvetlenia. Obecný úrad a obecné zastupiteľstvo momentálne prehodnocuje a zostavuje ekonomický model pre porovnanie budúcich nákladov na osvetlenie v obci. Súčasný stav osvetlenia môžeme klasifikovať ako neunifikovaný, to znamená, že sa v nej nachádza veľké množstvo rôznych typov svietidiel. Takáto sústava verejného osvetlenia je vysoko náročná na údržbu a správu kvôli potrebe vedenia rozsiahlych zásob údržbového materiálu a náhradných dielov na rôzne typy svietidiel, z ktorých sa dnes už väčšina nevyrába. Je vysoko finančne a časovo náročné zabezpečovať rozsiahly sortiment náhradných dielov. Pri poruche je prvoradá identifikovať typ svietidla a svetelného zdroja a až následne je možné zabezpečenie náhradných dielov a vykonanie opravy. Odhad úspor elektrickej energie ukazuje, že racionalizáciou spotreby energie, ktorá zahŕňa výmenu svetelných zdrojov, svietidiel a nevyhovujúceho zariadenia, možno

dosiahnuť úspor spotreby elektrickej energie. Musíme dôrazne pripomenúť aj nepriamy prínos v podobe napríklad úspory finančných prostriedkov obce, ale najmä pre občanov z hľadiska zníženej kriminality, zvýšenia bezpečnosti cestnej premávky predovšetkým na hlavných uliciach.

Daruj krv

Krásnu myšlienku darovania krvi sa v spolupráci s Národnou transfúznou službou rozhodla zrealizovať poslankyňa Lenka Orelová. Výjazdový odbor Národnej transfúznej služby sa v našej obci uskutoční v utorok 29. januára v ranných a dopoludňaj-

ších hodinách v priestoroch Robotníckeho kultúrneho domu. Podmienky pre darovanie krvi vôbec nie sú zložité a sú zverejnené na stránke www.ntssr.sk. Lenka Orelová vyzvala k darovaniu všetkých zamestnancov obecného úradu, členov Obcej polície a Obecného hasičského zboru ako aj

poslancov, ktorí chcú a môžu darovať krv. Dúfame, že sa zapoja aj študenti Bilingválneho gymnázia Milana Hodžu, ktorých sme tiež oslovili. Zároveň by sme chceli aj touto cestou pozvať všetkých dobrovoľníkov z radov občanov, aby prišli podporiť túto akciu, ktorá vždy pomôže konkrétnemu človeku.

Vesmír, planéta Zem a Čarovná noc v Materskej škole

...hviezdne nebo nad nami je vlastne oknom do vesmíru, do ktorého chcel človek odjakživa nahliadnuť. V mesiaci november sme spolu s deťmi z MŠ Zvonček v Sučanoch „pootvorili vesmírne okno“, a spoločne sme pozorovali vesmír, hviezdy, večernú oblohu. 23. 11. 2012 sa už tradične uskutočnila Čarovná noc v MŠ, kde sa táto téma prelínala celým večerom.

Deti privítali postavičku z vesmíru Elinku kamarátku vesmírnej posádky Pá a Pí – p. uč. Bc. – Špidusová, ktorá prišla na návštevu na planétu Zem. Predstavili sme jej našu MŠ, seba a svojich rodičov. Po krátkom programe sme sa rozdelili

do jednotlivých družstiev a ukázali sme jej svoju šikovnosť a odvahu pri plnení úloh na jednotlivých rozprávkových stanovištiach.

V postave Janka a Marienky sa nám predstavili súrodenci Tkáčovci – riešili s deťmi rôzne logické úlohy. P. kuchárka – p. Čechová – preverila deťom všetky zmyslové orgány pri spoznávaní ovocia a zeleniny. S čertom – p. Dibdiaková – nie sú žiadne žarty – v tejto disciplíne preukazovali svoju šikovnosť a obratnosť v pohybových aktivitách. Majster N – p. Marčeková – ich zaviedol do tajov alchymie. Na hrade sa predstavili dvorní šašovia – p. Ondrušová a manželia Hanákovci – pri ktorých deti plnili rôzne zábavné logické úlohy. Navštívili sme aj pôvodných obyvateľov Ameriky, indiánov – man. Kapustovci – s ktorými si precvičili presnú mušku v hádzaní na cieľ. Najväčšiu odvahu preukázali pri čiernokňažníkovi – p. Dr. Matta, ktorý im za odmenu sľúbil splnenie vianočných snov.

Po nájdení pokladu jednotlivé rozprávkové

postavičky odovzdali deťom diplom za šikovnosť a odvahu pri plnení úloh a s deťmi sa rozlúčili.

Po výdatnej večeri, ktorú pripravila p. kuchárka Fekčová a po pohostení, ktoré zabezpečili rodičia sa deti odobrali na záverečný program Čarovnej noci, ktorý pre nich sponzorsky zabezpečili Black Evils – Daniela Blahušiaková a Lukáš Hanzel – ohňová show. Obecný úrad prispel neopakovateľným ohňostrojom a zakúpením balíčkov do pokladu. Celú čarovnú noc príjemne ozvučil p. Mihálik.

Po umeleckom zážitku sa odvážne deti vrátili späť do svojich tried a v ČN pokračovali samé bez rodičov s p. uč. v triede až do ranných sobotňajších hodín, kde si ich opäť vyzdvihli rodičia.

Poďakovanie patrí všetkým účinkujúcim, Obecnému úradu, celému kolektívu MŠ a rodičom zúčastneným na Čarovnej noci.

p. uč. Blahušiaková a Pálešová
kolektív MŠ Zvonček Sučany

Za Mikulášom na Oravský hrad

Oravské múzeum v Oravskom Podzámku aj tento rok usporiadalo akciu „Mikuláš na hrade“, ktorá sa konala v nedeľu 2.12.2012.

Základná škola zo Sučian tam nesmela chýbať. 49 členná posádka sa vydala na cestu za Mikulášom, Snehovou kráľovnou, čertmi, strigou a anjelmi. Pri vstupe sa zomlela bitka medzi čertíkmi, tú však veľmi rýchlo vyriešil anjelič. Potom nás čakala cesta na nádvorie hradu. Tam sa totiž udomá-

nila snehová kráľovná, ktorá chcela celého Mikuláša prekažiť. Všetci anjeli, čerti a hlavne deti sa však spojili a začali veľmi hlasno volať na Mikuláša, ktorý v sprievode anjelov zišiel z horného nádvorja. Mikuláš všetkých privítal, hlavne všetky deti. Spolu sme si zaspievali, no a potom prišli na rad darčeky. Anjeli vytiahli veľké koše plné balíčkov, takže nikto z detí neostal bez balíčka. Keď už boli všetci obdarovaní, návštevníkov čakali

stánky, kde bolo možné si zakúpiť rôzne výrobky z dreva, vianočné ozdoby a venčeky, ako aj výborné domáce oblátky a trubičky. Deťom sa asi najviac páčilo zdobenie medovníkov a tak pani medovníkárky mali plné ruky práce. Na záver sa nenechala zahanbiť ani Perinbaba, ktorá ponatriasala svoju perinku a na nás sa zosypalo niekoľko snehových vločiek.

Veríme, že sa všetkým účastníkom páčilo.

Vlakom do múzea v Košiciach

Cestovanie po Slovensku vlakom a možnosť navštíviť múzeá v slovenských mestách využili žiaci

siedmeho a ôsmeho ročníka zo Základnej školy SNP v Sučanoch. Dňa 25. 10. sa odhodlalo 34

žiacov a pani učiteľky Remeňová a Petrikovičová cestovať do Košíc. Keďže cesta bola ďaleká (Sučany - Košice), do vlaku sme nastupovali už o 6.50. Naša prírodovedná exkurzia sa mohla začať. Cestovali sme cez mnohé slovenské mestá, dediny, hory a doliny. Pozorovali a spoznávali sme krajinu, ktorú nepoznáme. Niektorí žiaci ešte neboli vo východnej metropole nášho Slovenska. V Košiciach sme navštívili Technické múzeum, v ktorom sme si na vlastnej koži vyskúšali viaceré technické objavy z fyziky. Jedným z najzaujímavejších bola Faradajova klieťka, nabíjanie elektrickým prúdom, pozorovanie bleskov, ... Aby sme sa nestratili, tak sme sa všetci zúčastnili prehliadky mesta, kde sme sa dozvedeli o najznámejších a najzaujímavejších pikoškách mesta. Naše nohy si určite zapamätajú výstup do Žigmundovej veže Domu sv. Alžbety. Ale ten výhľad stál za tú námahu. Ani mrholenie a chladnejšie počasie nám neprekazili zážitky z exkurzie. To množstvo ľudí, pamiatok, zaujímavostí, výborne strávený čas v nás zanechal Košice. Samozrejme i cesta vlakom domov mala svoje čaro. :o)

Lukáš Mihálik

Vyhodnotenie jesenného zberu papiera

Recyklovaním sa šetria lesy, energia, znižuje sa znečisťovanie ovzdušia a vodných tokov. Zberový papier je vhodnou druhotnou surovinou na výrobu obalových a toaletných papierov, na výrobu kartónov a papiera, ktorý nevyžaduje vysokú kvalitu.

Aj v tomto školskom roku sa žiaci našej základnej školy zapojili do zberu tejto vzácnej druhotnej suroviny v jesennom zbere papiera. Bolo príjemne pozorovať, ako rodiny s námahou, ale dobrým pocitom vozili a nosili papier, ako sa tešili, že mohli pomôcť. Tohtoročný zber papiera sa niesol predovšetkým v duchu boja medzi triedami a jednotlivcami o víťazstvo v škole. Najúspešnejšou triedou sa stala tá, ktorá nazbiera najviac papiera

na jednotlivca. Musím skonštatovať, že tento rok sa do súťaže zapojili všetky triedy, niektorí žiaci sa naozaj snažili veľmi, niektorí menej, žiaľ, niektorí vôbec. Všetkým zúčastneným sa chceme poďakovať.

Poďakovanie patrí hlavne deťom, ktoré húževnato nosili papier, rodičom, starým rodičom a všetkým priateľom školy, ktorí im pomáhali. Veľké ďakujem, však patrí chlapcom a dievčatám z 8.A triedy, ktorí všetko spravodlivo vážili, balili a zapisovali. Na záver by som chcela poďakovať sponzorom, ktorí nám venovali pekné ceny. Zahradníctvu Čambor, internetovému obchodu megadarčeky.sk a Základnej škole SNP v Sučanoch.

Pri tohtoročnom jesennom zbere sa nám podari-

lo nazbierať 5 408,32 kg, čím sme zachránili 90 stromov.

Žiak s najväčším množstvom nazbieraného papiera Andrej Piško – 7.B trieda – 413 kg, zachránil približne 7 stromov

Medicína hrou

V rámci týždňa vedy a techniky prežili žiaci 7.A a 7.B fantastický deň v simulačnom výučbovom centre JLF UK. Program Medicína hrou bol veľmi pestrý a tak veľmi rýchlo zabudli, ako sa s nimi zahralo počasie.

Resuscitácia, krvný tlak, tep, 30:2, pôrod, pupočníková šnúra, ozyvy dieťaťa, tráviaci trakt, porucha močových ciest, odber krvi ... tieto všetky výrazy boli hlavným obsahom prednáškového programu MEDICÍNA HROU. Vysvetlenie teoreticky a aj praktický nácvik bol pripravený pre žiakov zo 7.A a 7.

B triedy. Spolu s pani učiteľkami Hlavatou a Petrikovičovou navštívili dňa 5.11.2012 Jesseniovu lekársku fakultu v Martine. Tento výučbový pro-

gram simuloval zlyhanie srdca, zranenia, správny postup pri oživovaní človeka. Jedným z najzaujímavejších simulácií bol pôrod dieťaťa. Na vlastné uši mali možnosť počuť ozvy srdca bábätka. Na figuríne si vyskúšali rozoznávať zdravé a choré dýchanie, tlkot srdca, šelest srdca. V poslednej časti programu si žiaci odmerali tlak, zaviedli hadičku do tráviaceho traktu (figuríne), odobrali vzorky krvi (nie nám). Spokojní účastníci zhodnotili uvedenú akciu nasledujúcimi slovami: „Čas, ktorý sme tam strávili, bol krátky, ale veľmi poučný a zaujímavý. Medicínu a každodenné žitie sme nielen počuli, ale aj videli a skúsili.“

Kedysi sa pasovali rytieri, my dnes pasujeme našich statočných prváčikov.

Dňa 14.11.2012 boli naši najmenší školáci pasovaní veľkou ceruzkou v Čarovnom kráľovstve medzi žiakov našej školy. Ale ešte predtým museli pomôcť zobudiť princeznú Olíviu hlúpeho Janovi. Prváci plnili jednotlivé úlohy, až sa im poda-

rilo princeznú zobudiť, hlúpeho Jana zmeniť na múdreho kráľa.

Aby na tento deň prváčikovia nezabudli, dostali pamätný list, na ktorom potvrdili svoj prvácky sľub odtlačkom prsta.

Za pomoc ďakujeme všetkým, ktorí nám pomohli pri organizovaní tohto milého podujatia, najmä však našim deviatakom, ktorí svoje herecké úlohy zvládli na výbornú.

vyučujúce 1. ročníka

Uvítanie detí

V obradnej sieni obce Sučany sa v dňoch 13. a 24. 10. 2012 stretli naši najmenší obyvatelia v sprievode rodičov so zástupcami obce. Pri prí-

ležitosti uvítania najmenších do života pribudlo do pamätnej knihy ďalších 63 mien detí narodených v rokoch 2011 a 2012. Zvedavé očka si nenechali ujsť ani kúsok z pripraveného programu, dokonca ho svojím hlasným džavotáním spestrili. Túto významnú chvíľu im spríjemnili svojím originálnym vystúpením i detičky z Materskej školy v Sučanoch.

Divadelné predstavenie

Dňa 29. 11. 2012 sa detské očka detí z Materskej školy v Sučanoch a Základnej školy SNP rozšíarili pri divadelnom predstavení „O hlúpom Janovi“.

Obec v spolupráci s pani učiteľkami z materskej školy a základnej školy pokračuje v tradícii divadelných predstavení v Robotníckom kultúrnom dome pre našich najmenších spoluobčanov.

Uvedené predstavenie bolo v tomto kalendárnom roku v poradí už tretím. Popri výchovnom pôsobení rozprávok na malého diváka, budovania pozitívneho vzťahu k divadlu, či nadobúdanie kompetencií, ako sa v divadle správať, nás teší ich živý záujem o tajuplný svet divadla a radosť, ktorá nie je hraná. Ich úprimné pozitívne reakcie, živá diskusia po predstavení, zvedavé otázky, sú pre organizátorov tým najväčším ocenením. Na základe pozitívnych reakcií zo strany detí plánujeme aj v budúcnosti pokračovať v podobnom type akcií.

Vážení priatelia,

V dňoch 10. až 15. septembra 2012 zorganizoval výbor zdravotne postihnutých, s predsedníčkou ZŤP p. Gejdošovou, pre svojich členov a sympatizantov, liečebno-kúpeľný pobyt v kúpeľoch Turčianske Teplice. Viacerí z nás boli na tomto pobyte prvýkrát. Netušili sme, ako to tam bude prebiehať. Autobusom sme do Turčianskych Teplíc prišli pred hotel, kde nás ubytovali. Boli sme veľmi spokojní s ubytovaním, výbornou stravou a príjemným personálom. V ďalších dňoch sme sa už venovali liečebným kúram (plávanie v termálnej vode, masáže).

Príjemným prekvapením bola pre nás streda, kde nám po večeri prišli zahrať a zaspievať naša známe speváčky p.Križanová a p.Vágnerová v doprovode hudby p.Križana. Pri ich pekných pesničkách sme sa výborne zabávali. Celý tento liečebný pobyt bol od začiatku, až do odchodu domov na výbornej úrovni, odchádzali sme všetci veľmi spokojní.

V mesiaci október bolo zorganizované ďalšie podujatie „Deň úcty k starším“, cez kultúrnu komisiu obce, spoločne s výborom ZŤP a ich predsedníčkou p.Gejdošovou. Na toto podujatie boli pozvaní všetci seniori cez miestny rozhlas. Posedenie seniorov bolo v kultúrnom dome, ktoré otvoril p.Mihálik. S pekným prejavom sa k našim dôchodcom prihovril prednosta úradu p.Olbert.

O dobrú náladu sa nám postarali znovu naše speváčky p.Križanová a p.Vágnerová. Kultúrny dom bol naplnený do posledného miesta. Pesničky výborné, nálada vynikajúca, v celej sále sa spievalo a tancovalo. Každý sa dobre bavil. Pekné pesničky nám niektorým pripomínali spomienky na jadranské morské pláže. Posedenie so zábavou bolo až do neskorých večerných hodín.

Všetci sme sa zhodli na tom, že by sme boli radi, keby pre seniorov bolo v budúcnosti viac takýchto podujatí. Vám, naši priatelia, ktorí ste nás zabávali pesničkami a hudbou – veľká vďaka. Organizátorom týchto dvoch podujatí patrí srdečná vďaka!

Napísal: ZŤP – Milan Záborský

Základná organizácia Jednoty dôchodcov na Slovensku, po Krajskej prehliadke speváckych súborov seniorov zorganizovala a uskutočnila celý rad spoločensko-kultúrnych podujatí v obci, a spevácka skupina seniorov „SUČIANKA“ reprezentovala obec aj na podujatiach mimo Sučian.

Koncom júna to bola prehliadka súborov seniorov dolného Turca, 8. ročník, v rámci osláv Dní Milana Hodžu, kde sa zúčastnilo, v RKD a záhrade Klubu dôchodcov, viac ako 250 osôb. (viď obr.) V auguste sa členovia ZO JDS zúčastnili Osláv 68. výročia SNP v obci, a členovia speváckej skupiny SUČIANKA sa zúčastnili aj v Martine a Priekope. 8. septembra, počas konania jarmoku, sme už od včasných ranných hodín pripravovali viac ako 200

porcií gulášu pre návštevníkov Klubu dôchodcov a popoludní sa v Klube uskutočnilo posedenie s reprodukovanou hudbou. Spevácka skupina SUČIANKA, po uvarení gulášu, odcestovala do neďalekej Hubovej, kde úspešne reprezentovala obec takže je pozvaná účinkovať aj v roku 2013. V rámci „mesiacu úcty k starším“ sa viac ako 20 seniorov zúčastnilo na Slávnostnej akadémii v Martine, kde štyria naši členovia boli vyznamenaní Okresnou organizáciou JDS.

11. novembra na podnet predsedu ZO, v spolupráci s Obecným úradom, sa uskutočnila pietna akcia na počesť „padlých veteránov“. (viď foto).

Text : Ján Šteuček

Foto : Tibor Pročka

Obec roka

Na celoslovenskom informačnom portáli www.slovakregion.sk sa v súťaži „Najkrajšie mesto a obec Slovenska 2012“ sa naša obec umiestnila na 8. mieste v kategórii Obce. Súťaž sa uskutočnila už po piaty rok a prebiehala od apríla do konca októbra tohto roku. Hlasovania sa mohli zúčastniť registrovaní užívatelia portálu Slovakregion.

Cieľom súťaže bolo poukázať na krásy slovenských krajov, miest a obcí.

Slovakregion je celoslovenským informačným portálom, kde môžu užívatelia nájsť prezentácie miest a obcí Slovenska, údaje o krajoch Slovenska, turistické informácie, prezentácie škôl či foto-galérie.

Od Lucie do Vianoc podľa našich predkov

Tradovalo sa, že na Luciu sa aktivizujú magické a démonické bytosti. Tento deň sa spájal s množstvom čarov a povier. Dievčatá so zamúčenou tvárou a zahalené v bielych plachtách chodili po domoch v dedine. Husím krídlom v týchto príbytkoch obmetali kúty, pričom ale nesmeli vôbec prehovoriť. Podľa povery sa tým malo zabrániť príchodu bosoriek a stríg a chrániť pred chorobami. Pred Luciou sa tiež jedol cesnak, ktorý sa v chlebe dával aj dobytku na ochranu pred strigami a zlými duchmi. Okrem toho bola aj v Turci rozšírená predstava, že kto sa pozrie cez dieru v doske, uvidí všetky strigy. Ráno na Luciu nesmela cudzia žena prísť do domu a celý deň sa z domu nič nedávalo ani nepožičiavalo. V období medzi Luciou a Vianocami sa zisťovala budúcnosť. Napríklad, a hlavne, dievčatá zisťovali, kedy a za koho sa vydajú. Do dnešnej doby sa zachoval zvyk ako zistiť meno budúceho manžela. Dievča si pripravilo trinásť lístkov, na dvanásť napísalo mužské mená, trinásty ostal prázdny. Každý deň od Lucie do Štedrého dňa jeden lístok spálilo. Ostávajúci lístok na Štedrý večer otvorilo a meno na ňom napísané bolo menom budúceho muža. Podobné sa však nevyhlo ani chlapcom. V tomto období sa tiež sledovalo počasie, ktoré predstavovalo jednotlivé mesiace nasledujúceho roku. Aké počasie bolo daný deň, malo byť aj v tom ktorom mesiaci. Najlepšie, najbohatšie a najrozmanitejšie sa naši predkovia stravovali počas sviatkov. To bolo podmienené aj tým, že týmto sviatkom často predchádzali obdobia pôstu. Počas adventné-

ho obdobia sa jednalo až o tridsaťdňové pôstne obdobie, ktoré bolo predpísané cirkvou. V rámci tohto pôstu sa zo stravy vynechalo mäso, tuky a v dávnejších storočiach dokonca aj mlieko, syr a vajcia. Gazdinky pred pôstom dôkladne vyčistili všetky hrnce od tuku, alebo používali zvlášť určité nádoby na varenie. Pred vianočnými sviatkami sa upratlo a pripravilo všetko potrebné na pečenie. Medzi prvými boli oblátky. Tieto sa väčšinou piekli v rodinách učiteľov a následne roznášali jednotlivým domácnostiam.

Vianočné sviatky boli dlho očakávané hlavne kvôli plným stolom a tešili sa na ne deti aj dospelí. Štedrý deň sa v Turci nazýval Dohvjezdňi. Gazdiné pekávali sviatočné koláče nielen pre svoju domácnosť ale aj pre vinšovníkov a pastierov a obyčajné koláče, z ktorých sa dávalo aj dobytku. Vianočné koláče museli byť najkrajšie, aby takými boli po celý ďalší rok. Piekli sa ešte pred svitaním. Od rána pripravovali gazdiné všetko potrebné pre štedrovečernú večeru. V katolíckych rodinách sa dodržiaval pôst a ani na večeru nesmelo byť mäso, a to ani v kapustnici. Pôst sa končil až polnočnou omšou. V evanjelických domácnostiach končil pôst večerou a kapustnica sa varila aj so sušenými hubami, klobáskou či údeným alebo čerstvým mäsom. Na vianočný stôl sa prestieral čistý biely obrus, pod ktorý sa dávali peniaze, aby po celý rok v dome nechýbali. V strede stola bol položený svietnik so sviečkou, modlitebná knižka, hrnček s vareným hrachom ale aj fľaša s hriatym a koláč. Svoje miesto na stole mával aj chlieb.

Pred večerou robievala matka dcéram medom krížik na čelo, aby ich mali chlapci radi, chlapcom robil krížik otec, aby ich mali rady dievčatá. Pred večerou sa ešte podal obyčajný koláč aj dobytku, aby aj on mal sviatky. Večera začínala modlitbou, po ktorej nasledoval prípitok. Samotná večera však začínala až po ďalších úkonoch, ktoré sa líšili v každej obci. Vo väčšine obcí sa krájalo jablko na toľko kúskov, koľko členov rodiny sedelo za stolom, aby nepoblúdili. Čo počas večere spadlo pod stôl, muselo tam ostať pre „dušičky“. Po večeri znovu nasledovala modlitba.

Na Vianoce chodili po domoch vinšovať valasi, ktorých ľudia obdarúvali koláčmi alebo nejakým peniažkom. Na Štefana sa jedávali podobné jedlá ako na Vianoce, chodilo sa na návštevy a na zábavy. Špeciálne jedlá sa varievali aj posledný deň v roku, väčšinou podobné ako štedrovečerné. Na Nový rok sa nesmelo jesť žiadne jedlo z hydiny, a to ani polievka, aby neuletelo šťastie.

(Mintálová-Zubercová, Z.: Zvyk je železná košeľa.

In: Z turčianskej kuchyne. Martin: Vydavateľstvo Matice slovenskej, 2007, s. 81- 85.)

Predvianočnou atmosférou to dýchalo v našej obci od 15. 12. 2012. Prispeli k tomu i vianočné trhy. Snehová pokrývka sa síce pomaly rozpúšťala pod kvapkami dažďa, no ani počasie sa nepodarilo zabrániť príchodu vianočného ducha do Sučian. Vo vianočnej atmosfére čakali na návštevníkov tradičné remeselné výrobky, ručne vyrábané vianočné ozdoby, šperky, produkty z medu v Robotníckom kultúrnom dome. A týmto sa to nekončilo. Vianočnú náladu si návštevníci mohli užívať pri stretnutí s priateľmi i na námestí, kam ich prilákala vôňa vianočnej kapustnice či šálka vianočného punču, či vareného vína. Tu boli pre návštevníkov pripravené i stánky s medovinou, medovníčkami, hračkami a rôznymi slovenskými výrobkami, či mäsovými výrobkami z prasiatka.

Našich najmenších obyvateľov potešil najmä príchod Mikuláša so Snehulienkou a samozrejme i čertom. Nenechali sa zahanbiť a zahrnuli Mikuláša množstvom básničiek a pesničiek, ktoré sa počas roka naučili, a sladká odmena nenechala na seba dlho čakať.

Ulahodiť chuťovým pohárikom malých i veľkých, potešiť sa zo stretnutia s priateľmi, alebo pohľadať sa výsledkom práce talentovaných rúk aj to mohli zažiť návštevníci tohtoročných vianočných trhov.

Tieto tátoše čakali na Mikuláša s čertom a Snehulienkou (Foto: A. Matula)

Remeselníci a ich originálne výrobky (Foto: A. Matula)

Predstavujeme: Emma Cervanová, naša úspešná semifinalistka

Ahoj Emma, ako by si predstavila samú seba?

Som 16-ročná študentka Strednej zdravotníckej školy v Žiline, prevažne optimisticky naladená, veselá, neposedná, rada obklopená ľuďmi s dobrou náladou a rodinou a hlavne nevyliciteľne zaľúbená do tancovania, čím vyplňam každú voľnú chvíľku v mojom (momentálne viac študentskom) živote :).

Aké boli Tvoje začiatky v tancovaní?

Dalo by sa povedať, že som začínala už v plienkach, ale profesionálnejšie som sa tancu začala venovať pred piatimi rokmi, keď ma moja staršia sestra doslova „dotiahla“ na tréning tanečnej skupiny, v ktorej v tej dobe aj ona tancovala. A ako som povedala, bola to láska na prvý pohľad).

Aké úspechy si v tanci dosiahla? Ktoré sú pre teba „srdcovou záležitosťou“?

Každý úspech súvisiaci s tancom je mojou „srdcovou záležitosťou“, pretože za každým tým jedným úspechom sa skrývajú hodiny a hodiny trénovania a hodiny a hodiny prebdených nocí nad knihami, aby som popri súťažiach dobehla zameškané učivo v škole. Medzi najväčšie úspechy radím 3. miesto na Majstrovstvách Slovenska a 1. miesto v súťaži H&T cup Bratislava v kategórii Hip-Hop formáciách. Ale naozaj si cením aj najmenšie úspechy už v začiatkoch tancovania, pretože nie je nič krajšie, ako keď ste oceňovaní za niečo, čo vás naozaj baví. Popri súťažiach sme mali samozrejme mnoho nesúťažných vystúpení. Tiež som sa zúčastnila súťaže Miss Dance Slovak Republic 2012, kde som postúpila do semifinále medzi najlepších 12 tanečníkov, finálový postup mi však vzhľadom na nízky

vek nebol umožnený.

Takže o tréne sa v Tvojom prípade už nedá hovoriť...

:) Trénu budem mať asi vždy, pretože vždy chcem odtancovať čo najlepšie, ale akonáhle pustia hudbu, už je to len o tanci. A keď nakoniec počujem potlesk divákov, tak sa cítim ako „ryba vo vode“.

Ako je to momentálne u Teba s tancovaním? Máš nejaký vzor, ktorého kroky ba si rada nasledovala?

Tento pol rok som si dala menšiu pauzu predovšetkým kvôli škole, hlavne so súťažením, ktoré ma dosť zamestnávalo. Tréningy však navštevujem. Veľa trénujem doma, skladám si vlastné choreografie, udržiavam sa v kondičke, čo je veľmi dôležité. Pre choreografie hľadám inšpirácie hlavne na internete, predovšetkým od mojej najobľúbenejšej slovenskej tanečnice Mel Kasenčákovskej, ale aj zahraničných tanečníkov (Chrisa Browna, výborného českého tanečníka J. Sancheza, ktorého poznám osobne, a mnohých ďalších).

Dalo by sa povedať, že Ti súťaž Miss Dance „pootvorila dvere do sveta modelingu“?

Nad modelingom som začala vážnejšie uvažovať až po Miss Dance, dovtedy som nad tým nikdy nerozmýšľala, aj keď ma kamošky prehovárali, aby som to skúsila. Reálnejšie som nad tým začala rozmýšľať, keď ma počas súťaže oslovil profesionálny fotograf, či by som nechcela skúsiť túto cestu. Tak sme sa po súťaži dohodli na spolupráci a nafotili pekný book.

Chceš sa modelingu venovať na profesionálnejšej úrovni?

Raz určite áno, láka ma na tom najmä cestovanie a zlepšovanie si cudzích jazykov, ale momentálne sa musím venovať školským povinnostiam, ktorých je „neúrekom“, a ktoré sú mi prednejšie. Možno za taký rok, keď si nájdem na novej škole systém.

Máš nejaké dlhodobšie plány do budúcnosti, alebo si skôr typ, ktorý žije „tu a teraz“?

Som dosť neposedný človek, takže si niečo vždy plánujem a snažím si to aj splniť. S tancovaním určite nemienim prestať, plánujem sa mu venovať ešte veľmi veľmi dlho :) a na modeling sa ešte len postupne dám, pretože si myslím, že mi zatiaľ nič „neujde“ a škola je prvoradá. Jedným z mojich najväčších snov je mať niekedy vlastnú tanečnú školu pre také isté „neposedné“ decká ako som ja. Veľmi rada by som ju mala napríklad v Sučanoch, kde by sa takáto voľno-časová aktivita pre deti určite zišla. Ale to je ešte ďaleká budúcnosť :).

Privítali sme

Húšťavová Michaela	18. 5. 2012
Jasenská Lucia	13. 6. 2012
Zetíková Veronika	17. 6. 2012
Kozáková Vanda	19. 6. 2012
Repán David	22. 6. 2012
Rabín Matúš	2. 7. 2012
Nemec Timotej	3. 7. 2012
Strýček Lukáš	2. 8. 2012
Karcolová Michaela	4. 8. 2012
Rusnáková Michaela	5. 8. 2012
Rolková Michaela	14. 8. 2012
Jankovič Peter	22. 8. 2012
Facuna Matias	28. 8. 2012
Potánka Sebastián	15. 9. 2012
Facuna Alexander	1. 10. 2012
Koreň Richard	2. 10. 2012
Trenčáková Nina	3. 10. 2012
Cígerová Júlia	12. 10. 2012
Počalová Sofia	12. 10. 2012
Budželová Nela	23. 10. 2012
Sopóciová Sára	29. 10. 2012
Ferianc Róbert	30. 10. 2012

Opustili nás

Ličková Marta	3. 6. 2012	†74 rokov
Ondriseková Anna	16. 7. 2012	†87 rokov
Chládek Antónia	22. 7. 2012	†81 rokov
Berníková Božena	27. 7. 2012	†81 rokov
Kapustová Marta	13. 8. 2012	†73 rokov
Kapolková Katarína	14. 8. 2012	†98 rokov
Štiavnický Miloš	16. 8. 2012	†86 rokov
Maňková Anna	28. 8. 2012	†81 rokov
Veselka Hubert	3. 9. 2012	†63 rokov
Gallo Jozef	4. 9. 2012	†66 rokov
Žilová Anna	7. 9. 2012	†73 rokov
Stankoviansky Peter	11. 9. 2012	†56 rokov
Maňková Mária	16. 9. 2012	†89 rokov
Adamica Jozef	19. 9. 2012	†74 rokov
Zachar Július	21. 9. 2012	†69 rokov
Parišová Margita	25. 9. 2012	†82 rokov
Harnádek Ján	1. 10. 2012	†78 rokov
Rožteková Mária	4. 10. 2012	†84 rokov
Mačková Mária	11. 10. 2012	†46 rokov
Koment Ján	24. 10. 2012	†87 rokov